

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับ นิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมี วัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู 3) เพื่อศึกษาความคงทนด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analysis) ขั้นที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development) ขั้นที่ 3 การทดลองภาคสนาม (Field Test) และขั้นที่ 4 ศึกษาความคงทน (Study the Retention) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู แบบประเมินสมรรถนะ วิชาชีพครู แบบวัดเจตคติต่ออาชีพครู และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ฝึกอบรม ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม (One - Group Pretest - Posttest Design) และมีการทดสอบซ้ำหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) t - test แบบ Dependent Samples และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ได้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม 6 ส่วน คือ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็น 2) หลักการและเหตุผล 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) หน่วยการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งมีเนื้อหา จำนวน 4 หน่วย ดังนี้ 1) สมรรถนะความเป็นครู 2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะการบริหารจัดการในห้องเรียน และ 4) สมรรถนะการวิจัยทางการศึกษา การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้ประกอบด้วย ภาคทฤษฎีด้านความรู้ ความเข้าใจ และภาคปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการสาธิต แบบฝึก ใบงาน กรณีศึกษา การนำเสนอผลงาน และการอภิปราย

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ผลดังนี้

1. ผลการตรวจสอบ โครงร่างหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.96 และมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร โดยรวมเท่ากับ .98 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกองค์ประกอบ

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู สมรรถนะวิชาชีพครู และเจตคติต่ออาชีพครู ของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม พบว่า นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู สมรรถนะวิชาชีพครู และเจตคติต่ออาชีพครู หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน

3. ผลการศึกษาคงทนด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู

ผลการศึกษาความคงทนด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู ของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู หลังการฝึกอบรม กับหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ พบว่า หลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ สูงกว่าหลังการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู จากผลการวิจัยพบว่า ได้หลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง) ที่มีองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม 6 ส่วน คือ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็น 2) หลักการและเหตุผล 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) หน่วยการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

ส่วนเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 4 หน่วย คือ 1) สมรรถนะความเป็นครู 2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะการบริหารจัดการในห้องเรียน และ 4) สมรรถนะการวิจัยทางการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้ประกอบด้วย ภาคทฤษฎีด้านความรู้ ความเข้าใจ และภาคปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการสาธิต แบบฝึก ใบงาน กรณีศึกษา การนำเสนอผลงาน และการอภิปราย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรฝึกอบรมได้มีการศึกษาความต้องการของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการสร้างหลักสูตร ตามทฤษฎีของนักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงแก้ไขในองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Oliva (1992) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 12 ส่วน คือ 1) กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ปรัชญา และหลักจิตวิทยาการศึกษาซึ่งเป้าหมายนี้เป็นความเชื่อที่ได้มาจากความต้องการของสังคมและผู้เรียน 2) วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และเนื้อหาวิชา 3) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 5) จัดโครงสร้างของหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ 6) กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน 7) กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน 8) เลือกยุทธวิธีจัดการเรียนการสอน 9) เลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน 10) นำยุทธวิธีจัดการเรียนการสอนไปใช้ 11) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 12) ประเมินผลหลักสูตร นอกจากนั้น วิชัย วงศ์ใหญ่ (2543, หน้า 64) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ส่วน คือ 1) จุดประสงค์ของหลักสูตร 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) การนำไปทดลองปฏิบัติ 4) การประเมินผล และเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ และสถานภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกร ปราชญ์นคร (2550, หน้า 214 - 215) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะข้าราชการประจำศูนย์การต่อสู้เอาชนะยาเสพติดจังหวัด ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ส่วน คือ 1) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 2) เนื้อหา 3) กิจกรรม และ 4) การวัดและประเมินผล

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรยังพบอีกว่า หลักสูตรฝึกอบรมนี้เป็นหลักสูตรที่บูรณาการความรู้ทางวิชาการที่หลากหลาย เนื้อหาวิชาที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรมจึงค่อนข้างกว้าง จึงควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น กรณีศึกษา การใช้กระบวนการกลุ่ม การระดมสมอง การอภิปราย

กลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติ การสร้างความตระหนัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล (2544, หน้า 83) กล่าวว่า การใช้กลยุทธ์ในการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร และใช้เทคนิคการสอนที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องไม่น่าเบื่อ เทคนิคการสอนทั้งหมดเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์ (2545, หน้า 139 - 140) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ หลักการ ทฤษฎี ในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรมการฝึกอบรม จึงเป็นการบรรยาย การอภิปราย สรุปเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้ นั้น และเป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือ หรือวัสดุเกื้อหนุน เช่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับเครื่องมือก็จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความชำนาญ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุราสินี บุญญาพิทักษ์ (2545, หน้า 351 - 354) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกลวิธีที่จัดให้บุคคล เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ทักษะมุ่งเปลี่ยนพฤติกรรมนักศึกษาวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนั้น อจริยา วัชรวิวัฒน์ (2544, หน้า 214) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการให้การศึกษาวิธีหนึ่งที่มีมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ

ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. ผลการตรวจสอบ โครงร่างหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน ความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.96 และมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรโดยรวมเท่ากับ .98 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ ครุฑทะ (2550, หน้า 275) กล่าวว่า การประเมินที่ได้ทั้งด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าโครงร่างหลักสูตรที่พัฒนานั้นสามารถนำไปทดลองใช้ได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการพัฒนาโครงร่างหลักสูตร โดยเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำผลการศึกษามำกำหนดเป็นโครงร่างหลักสูตรที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงตลอดจนมีการตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้โครงร่างหลักสูตรที่สมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาในการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรมีความเหมาะสม เพราะผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543, หน้า 117 - 118) กล่าวว่า การ

ประเมินหลักสูตรที่เพิ่งทำเสร็จนี้ เป็นการพิจารณาวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลหรือความเชื่อมั่นของสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับความที่น่าจะเป็นมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู ของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อดอง พิศุทธิ์บุบผา (2541, หน้า 100) สิริพงษ์ เสาภายน (2545, หน้า 135) และฉรุต ไทยอุทิศ (2546, หน้า 166) กล่าวว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการดีขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรม แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความรู้ได้จริง เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมเป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มีเนื้อหาสาระตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งได้มาจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อันเป็นผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฟิชเชอร์ สโกนเฟลด์ และชอร์ (Fisher, Schoenfeldt, & Shaw, 1996, pp. 356 - 359) กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งของการฝึกอบรมที่จะทำให้อบรมประสบความสำเร็จ ได้แก่ การพิจารณาความต้องการจำเป็นของผู้ปฏิบัติงานและสิ่งที่จะต้องเตรียมในการจัดฝึกอบรม ดังนั้นความสำเร็จของการฝึกอบรม จึงเริ่มต้นด้วยการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการพิจารณาสรรหาว่า เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ รับผิดชอบ และเป็นบุคคล ที่ใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูชัย สมิตธิโก (2542, หน้า 91) กล่าวว่า ภาวะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมที่ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ ความพร้อมหรือความสามารถในการรับการฝึกอบรม และจุดที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองวิทยาการ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการผลิตครู และด้านการพัฒนาและจัดฝึกอบรม จึงมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ ใจให้ นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้มีความสนใจ ตั้งใจกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ร่วมมือปฏิบัติงานในใบงานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรพรรณ พรสีมา (2537, หน้า 4) กล่าวว่า วิทยาการเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการฝึกอบรมให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ (2531, หน้า 63 - 64) กล่าวว่า การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้รับการฝึกอบรมและระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับวิทยาการ ตลอดจนการยอมรับวิทยาการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีประโยชน์ และมีคุณค่าล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ รูปแบบและกิจกรรมการฝึกอบรม ในแต่ละหน่วยมีกิจกรรมหลากหลาย มีใบงานให้ปฏิบัติ มีการทดสอบท้ายหน่วยเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้แจ้งให้นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบเป็นระยะ ๆ จึงเป็นการกระตุ้นให้นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม สนใจ ตั้งใจเข้ารับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี และกิจกรรมในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม เน้นให้นิสิตผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการอภิปราย จึงทำให้ผลการทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเฮนสัน (Henson, 1997, p. 235) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิชาชีพครู ของนิสิตผู้เข้ารับ

การฝึกอบรม พบว่า หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนานิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีสมรรถนะวิชาชีพครูเนื่องจากความน่าเชื่อถือและความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของวิทยากร และนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความกระตือรือร้น สนใจ ตั้งใจ ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ และเกิดการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์ (2551, หน้า 8) กล่าวว่า บุคคลสามารถฝึกฝนทักษะอย่างอัตโนมัติตั้งแต่เยาว์วัย ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะทุกด้านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลจิตต์ เชาว์กิตติพงศ์ (2535) สรุปว่าผลการพัฒนารูปแบบที่เป็นลักษณะการผสมผสานผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนครบทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ ผลการทดลองพบว่าผู้เรียนชอบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบนี้อยู่ในระดับดีและดีมาก นอกจากนี้ในรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มเพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้ มีการจัดกลุ่มให้ผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันหรือละความสามารถที่เป็นไปตามลักษณะของกิจกรรมทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้นำและผู้ตามสลับเปลี่ยนกันไป ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเองและผู้อื่น

4. ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยเจตคติต่ออาชีพครู ของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม

พบว่า หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถเสริมสร้างเจตคติต่ออาชีพครูให้กับนิสิตเนื่องจากความน่าเชื่อถือและความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของวิทยากร และนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความกระตือรือร้น สนใจ ตั้งใจ ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ งามจิตต์ บุบผา (2541, หน้า 100) และ จรัส ไทยอุทิศ (2546, หน้า 165) พบว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิวแมน (Newman, 1983 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542, หน้า 57 - 58) กล่าวว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าหมายเจตคติทั้งหลาย ถ้าเรารู้ว่าสิ่งนั้นมีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติทางดี ถ้าเรารู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติไม่ดี

5. ผลการผ่านวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยการฝึกอบรม ผู้วิจัยประเมินผลการผ่าน วัตถุประสงค์การฝึกอบรมในแต่ละหน่วย ด้วยการประเมินความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู สมรรถนะ วิชาชีพครู และเจตคติต่ออาชีพครู พบว่า นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผ่านจุดประสงค์ทุก หน่วย ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความกระตือรือร้น ให้ความสนใจเข้ารับการ ฝึกอบรม และร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เนื่องจากเป็นเรื่องที่นิสิตผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมให้ความสนใจและอยากจะพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ก่อนออกไปปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เรืองลักษณ์ โรจนพันธ์ (2539, หน้า 34) กล่าวว่า การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมและเป็นผู้ที่มีความ พร้อมจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม วิทยากร เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีการเตรียมความพร้อม มีความสามารถกระตุ้น เร้าใจ จูงใจ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและสามารถโน้มน้าวให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำกิจกรรม ทั้งนี้ เนื่องมาจาก ในการฝึกอบรมนั้นวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรมต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สร้างบรรยากาศอันดีให้แก่การฝึกอบรม (ขงยุทธ เกษสาคร, 2544, หน้า 4; เรืองลักษณ์ โรจนพันธ์, 2539, หน้า 32) กิจกรรมการฝึกอบรม ในแต่ละหน่วยการ ฝึกอบรมมีกิจกรรมหลากหลาย เช่น การบรรยาย การระดมสมอง การแบ่งกลุ่มอภิปราย และใบงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการสอนของนิสิต และเป็นการนำเอาความรู้ ที่เคยได้เรียนผ่านมามีวิเคราะห์ร่วมกัน ทำให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด การจัดกิจกรรมตามแนวมนุษยนิยมของ Ragaon and Gene (1971, pp. 4 - 5) กล่าวว่า การเน้นให้ผู้ เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมร่วมกันคิด ตัดสินใจ และการประเมินผล ร่วมกันตามรูปแบบของการฝึกอบรมเพื่อให้นิสิตเรียนรู้ได้ดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ (Bloom, 1976, pp. 7 - 15; Vella, 1995, pp. 3 - 22) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศการฝึกอบรมให้ ปลอดภัย เกิดมิตรสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการทำงานกลุ่ม และตรวจสอบการประเมินผลของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยการร่วมกันประเมิน ซึ่งสนอง ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด นอกจากนี้วัสดุอุปกรณ์ สื่อประกอบการฝึกอบรม เป็น องค์ประกอบสำคัญต่อการฝึกอบรมและมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ ศิริพงษ์ เสภาภย (2545, หน้า 138) และวิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล (2544, หน้า 139) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรที่มีขั้นตอนตามหลักการ มีการจัดกิจกรรมหลากหลาย จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ผลการศึกษาความคงทนด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู

ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู ของนิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการศึกษาความคงทน พบว่า หลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ สูงกว่าหลังการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ องอาจ จงพิสุทธ์บุบผา (2541, หน้า 100) ศิริพงษ์ เสาภายน (2545, หน้า 135) และฉรต์ ไทยอุทิศ (2546, หน้า 166) กล่าวว่า หลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการดีขึ้นกว่าหลังการฝึกอบรม แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความรู้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู ให้กับนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่านั้น หากผู้สนใจหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับครู อาจารย์ หรือนุคลากรทางการศึกษาประจำการแล้ว ควรเพิ่มระยะเวลาเป็น 5 - 7 วัน จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีสมรรถนะวิชาชีพครูที่พึงประสงค์ได้มากขึ้น
2. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในด้านสภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการฝึกอบรม กิจกรรม การฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และบริบท เพื่อจะได้เข้าใจและเห็นภาพรวมของหลักสูตรอย่างชัดเจนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรต่อไป
3. ระยะเวลาที่จำกัด 2 - 5 วัน ผู้ที่สนใจหลักสูตรฝึกอบรมสามารถเลือกหน่วยฝึกอบรมที่สำคัญ และจำเป็นต่อการนำไปใช้ได้ในปัจจุบันและในอนาคต ไม่จำเป็นต้องนำมาทุกหน่วย การฝึกอบรม หรือถ้าเห็นความสำคัญทุกหน่วยการฝึกอบรมให้จัดฝึกอบรมเป็นช่วง ๆ
4. บรรยายาศที่ใช้ในการจัดกิจกรรมต้องเอื้อต่อการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาในหลักสูตรฝึกอบรมอื่น ๆ หรือใช้กับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูสำหรับครูประจำการ หรือครูผู้สอนระดับอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพครูที่จำเป็นจะต้องเสริมสร้างให้แก่บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาไปแล้ว
3. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติได้จริงหรือไม่